

Angelika Landmann, *Uigurisch, Kurzgrammatik*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2012, 143 s.

Kitap, Çağdaş Uygurca için pratik amaçlı, cep kitapları diyebileceğimiz boyda yayımlanmış pedagojik bir çalışmadır. Ses bilgisi ile birlikte 15 bölüm olup sonunda da ekler vardır. İlk bölüm numarasızdır, dolayısıyla numaralı bölüm sayısı 14'tür.

Kitabın hazırlanış sistemi, aynı boy ve kapsamda hazırlanmış olan Kazakça kitabının benzeridir.

Ses bilgisi (Lautlehre) kısmında alfabe, ünlü uyumları ve kelimelere ekler gelirken ne tür değişiklikler olur, bu konu ele alınır. Arap harflerine dayalı bir alfabesi olan Uygurcanın ne yazık ki ne Batı'da ne de bugünkü internet ortamında standart, üzerinde uzlaşmış bir transkripsiyon sistemi yoktur. Burada ج için *j*, چ için *ch*, ژ için *zh*, ش için *sh*, غ için *gh*, ك için *ng* kullanır. Kitabın bütününde Uygurca kelimelerin yazımında transkripsiyon hiç kullanılmaz.

İlk hece sonrası *a* ve *e*'nin *i* oluşu “vurgusuzluk”la açıklanır: “Die kurzen und unbetonten Vokale *a* und *e* einer nicht-ersten Silbe werden bei Antritt eines Suffixes zu *i* (sog. „vowel raising“). Konu bol sayıda örnekle açıklanır.

İlgi çekici, istisnai bir değişiklik ise *su* ile ilgilidir: *su* → *süyi* “(onun) suyu” (çoğul hâlde iken art ünlüden ön ünlüye geçiş yoktur: *suliri*).

İlk bölümde ‘Substantiv’ başlığı altında işaret zamirleri ile durum eklerine ve bunların çekimli şekillerine yer verilir. Durum ekleri hem örnek kelimelerle hem de örnek cümlelerle ele alınır.

İlk bölümde ‘Substantiv’ başlığı altında bütün istisnaları ile isim çekimleri durum ekleriyle beraber listelenir, ek geldiğinde *a/ä*'nin *i* oluşu örneklenir. Yaklaşma/Dativ hâlimden bir örnek:

T Ü R K D İ L L E R İ A R A Ş T I R M A L A R I D İ Z İ S İ :

Yayımlayan: Mehmet Ölmez; e-mail: molmez@yildiz.edu.tr

1. *Altun Yaruk III. Kitap (= 5. Bölüm)*. Mehmet Ölmez, Ankara 1991, 128 s. + LVI tablo.
2. = TDA 1
3. *Ebulgazi Bahadır Han, Şecere-i Terâkime (Türkmenlerin Soykütüğü)*. haz. Zuhal Kargı Ölmez, Ankara 1996, 560 s.
4. = TDA 2
5. *Tunyukuk Yazıtı*. Talat Tekin, Ankara 1994, 74 s. + 2 tablo, 4°.
6. *Süheyl ü Nev-bahâr Üzerine Notlar*. Semih Tezcan, Ankara 1994, 81 s.
7. *Orhon Yazıtlarının Metindilbilimsel Yapısı*. Leyla Subaşı Uzun, Ankara 1995, 176 s.
8. *Konuşma Dili ve Türkçenin Söyleyiş Sözlüğü, Bir Deneme*. İclal Ergenç, Ankara 1995, 415 s. (tükendi).
9. *Orhon Türkçesi Grameri*, Talat Tekin, 272 s., İstanbul 2003 (3. baskı).
10. *Çuvaş Atasözleri ve Deyimleri. Çuvaşça-Türkçe/Türkçe-Çuvaşça Sözlük*. Emine Ceylan, Ankara 1996, XIV + 200 s.
11. *Budacı İyi ve Kötü Kalpli Prens Masalının Uygurcası*. J. R. Hamilton, çev. E. Korkut, İ. Birkan, Ankara 1998, 320 s.
13. *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*. T. Tekin, Ankara 1995, 192 s.
15. *Türk Dillerinde Akrabalık Adları*. Yong-Söng Li, Ankara 1999, 416 s.
17. *Türkmençe Elkitabı*, O. Hanser, Çev. Z. K. Ölmez, İstanbul 272 s. (Türkmençe dilbilgisi, metinler ve sözlük)
18. *Türkmençe-Türkçe Sözlük*. T. Tekin, M. Ölmez, E. Ceylan, Z. Ölmez, S. Eker, Ankara 1995, 725 s.
19. *Tarih Boyunca Türkçenin Yazımı*. Talat Tekin, Ankara 1997, 136 s.
20. *Türk Dilleri / Les Langues Turques*. T. Tekin, M. Ölmez, Ankara, 1995, 152 s. + 1 harita.
21. *Bahşî Ögdisi: Festschrift für Klaus Röhrborn anlässlich seines 60. Geburtstags / 60. Doğum Yılı Dolayısıyla Klaus Röhrborn Armağanı*. Herausgegeben von / Yayına Hazırlayanlar: Jens Peter Laut / Mehmet Ölmez, Freiburg · İstanbul, 1998, 448 + 22° s.
22. *Türkçede Niteleme: Sıfat İşlevli Yan Tümceler*. F. E. Akerson, Ş. Ozil, İstanbul 1998, 360 s.
23. *Gerundien im Türkischen. Eine morphologische und syntaktische Untersuchung*. Nuri Yüce, İstanbul 1999, 134 s.
24. *Müntahab-ı Şifâ: II, Sözlük*. Zafer Önler, İstanbul 1999, 384 s.
25. *Bir Ziyafet Defteri*. Semih Tezcan, İstanbul 1998, 60 s.
26. *Wörterbuch der griechischen, slavischen, arabischen und persischen Lehnwörter im Anatolischen Türkisch / Anadolu Türkçesindeki Yunanca, İslavca, Arapça ve Farsça Ödünçlemeler Sözlüğü*. Andreas Tietze, İstanbul 1999, 280 s.
- 27-32. *Thesaurus Linguarum Orientalium / Turcicae-Arabicae-Persicae / Lexicon Turcico-Arabico-Persicum, I Von elif bis chy, II Von dal bis lam, III Von mim bis je, IV Grammatica Turcica, V Complementum Thesauri Linguarum Orientalium seu Onomasticum Latino-Turcico-Arabico-Persicum simul idem Index Verborum Lexici Turcico-Arabico-Persicum, VI Index der türkischen Wörter*. Franciscus à Mesgnien Meninski. Mit einer Einleitung und mit einem türkischen Wortindex von Stanisław Stachowski sowie einem Vorwort von Mehmet Ölmez, İstanbul 2000.
33. *Elementary Azerbaijani*. Kurtuluş Öztopçu, California/İstanbul 2000, 386 s.